

me

propera al règim. Seria llarg enumerar els guardons que assolí, com ho seria anomenar els científics que patiren persecució i exili. Tan llarg com explicar els desastres que les seves teories produïren en l'agricultura soviètica. Lysenko era un científic dogmàtic, però rebé el suport d'un poder polític que es creia afavorit per les noves teories.

Una lliçó d'humilitat

De científics que han exercit dogmatisme, a part de Lysenko, n'hi ha hagut. Però la seva influència no ha depassat l'àmbit purament científic. En canvi el dogmatisme polític o religiós ha caigut plenament en el domini de la Ciència i l'ha afectada molt directament. Certament, podríem parlar en una altra ocasió d'un científicisme excessiu, que pretén que la Ciència ho pot explicar tot. Però de tota manera cal pensar que en general les qüestions científiques no actuen sobre l'àmbit social si no és a través del poder polític o econòmic. En definitiva, fora del control dels mateixos científics.

El debat sobre la neutralitat de la Ciència i la seva influència en la societat actual seria llarg i prou interessant. Però aquí només pretenia fer veure que una de les qualitats de la Ciència, l'absència de dogmes intocables, i la seva limitació al seu propi camp podrien ser adoptats per altres dominis. I això seria beneficiós per a la societat. Que els polítics legislin, que els teòlegs tinguin cura de la religió i que els científics investiguin. I entre tots intentem evitar el fanatisme. François Jacob ho diu també en el prefaci del seu llibre: "... no hi haurà cap sistema que pugui explicar el món en tots els seus aspectes i tots els seus detalls". Aquesta és la gran lliçó d'humilitat que tots hem d'aprendre.

XAVIER DURAN

Fer aigües

LES restriccions d'aigua a la ciutat de Barcelona han estat un assaig general d'alarma col·lectiva. La televisió va presentar imatges de gent que s'afanyava a comprar ampolles i garrafes per fer front a l'emergència.

Dos dies abans del pont de Sant Josep, l'adroguer de la meua cantonada tenia esgotades —a mitja tarda— les existències d'aigua de marca, i reconec que em vingué una espurna de pànic. Els diaris, la ràdio i la televisió comunicaven que tancaríen escoles per falta d'aigua i aquí sí que el meu estupor va assolir un punt molt alt. No ens havíem adonat, il·lusos de nosaltres, que els escolars no poden funcionar sense aigua, com les velles i estimades locomotores de vapor.

Es possible que, en conjunt, el succés hagi constituït un acte de justícia, un reconeixement de mèrits, perquè l'aigua embotellada s'ha guanyat, al nostre país, la categoria d'aigua de cava amb denominació d'origen. Prop de casa, hi ha algun celler que ven vi a dojo a un preu per litre gairebé igual al del litre d'aigua etiquetada. Si als nostres avis els haguessin augurat que s'arribaria en una situació com aquesta no s'ho haurien cregut de cap manera.

No sé si és just parlar de culpes, però és excitant buscar-ne algunes. En part, sembla el resultat d'una conspiració, perquè les aixetes de Barcelona fa temps que ragen un líquid de mal sabor, mala olor i, sovint, mal color. Resulta inaprofitable per als usos més comuns. D'altra banda, penso que l'art pobre (que ha aconseguit preus altíssims per a les seves produccions) ha tret l'aigua de la seva modestia i la seva humilitat originals, elevant-la a la categoria d'exquisidessa cara.

Meditant-ho, es pot trobar l'explicació de moltes coses. Per exemple, que hagi passat de moda anar a prendre les aigües, perquè a la quieta i subtilment, les aigües ens van prenent a nosaltres. Amb molt de mèrit de part seva, perquè és un element que no puja al cap, no atempta els bons costums ni ha estat mai condemnada per les autoritats eclesiàstiques. Al contrari: fa moltíssims anys que la beneeixen.

El que ens ha ocorregut amb la restricció és sorprenent. No ens cansàvem mai de criticar l'aigua de Barcelona, de dir que no podíem utilitzar-la per a res, i vet aquí que quan ens comuniquen que reduiran o tallaran el doll, se'ns esfondra la moral.

Temo que si la situació es perllongava, sorgiria entre nosaltres un gangsterisme aquàtic, semblant a la delinqüència que la llei seca va engendrar als Estats Units.

Tinc un amic que és molt observador i partidari de condensar en frases curtes les situacions de la vida real. Davant els fets que exposo —generalment coneguts— va dir-me que el pont de Sant Josep, més que un pont, seria per als barcelonins un aqüeducte: llarg i eixut com les interessants mostres arqueològiques que ens ha deixat l'antigor.

Hi ha, encara, altres reflexions oportunes. Se m'acut que les bombes atòmiques són un dispendi estúpid, perquè si s'organitzaven comandos especialitzats a tallar l'aigua de les grans ciutats i de les poblacions importants, les forces enemigues es rendirien que donaria gust.

Només caldria dutxar els presoners, però això sempre és convenient i no sol fer mal a ningú.

PERE CALDERS